

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Égész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

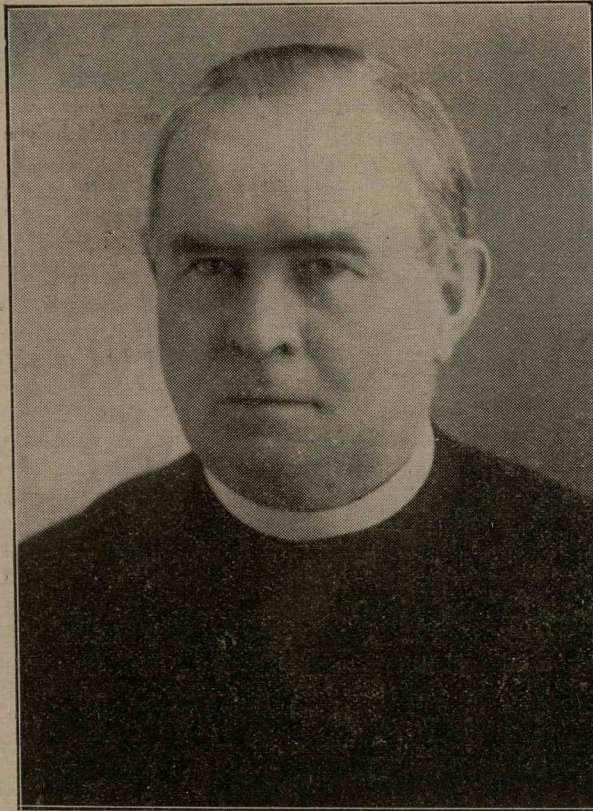
Nyugalombavonult az Órálló.

Dr. Balázs András, a róm. kat. Egyházmegyei Tanács előadója, 16 évi működés után nyugalomba vonult. Az egész kisebbségi magyarság tisztelete kíséri az állásából távozó kiváló egyházi férfit, aki fontos munkahelyén a magyar néphez való rendíthetetlen hűségnek követésre méltó példáját mutatta azzal is, hogy a magyar egyházak által fenntartott iskolákban szent tüzként ápolt népi művelődés fennmaradása és védelme érdekében teljes lélekkel dolgozott.

A Magyar Nép, melynek hivatását és célját szeretettel átvette, munkáját nagyrabecsülte és a maga részéről is támogatta, őszinte tisztelettel emlékezik meg az ardeáli magyar nép érdekében végzett szolgálatairól. Ezeknek a szolgálatoknak gyakorlatilag is egyik legmaradandóbb bizonyossága a Iernuton létesített földműves iskola, melynek áldásos hatása néhány év múlva fog igazában mutatkozni, amikor az onnan kikerülő gazdái fjak, bekapcsolódva a falusi gazdasági élet vérkeringésébe, kezükbe veszik egy rendszerebb, tudatosabb és eredményesebb falusi gazdasági fejlődés irányítását. A Iernut-i példájára létesült a második kat. gazdasági iskola Târgu-Secuescen. El lehet tehát mondani, hogy ez iskolák megteremtése révén

valóban nagy és maradandó érdemeket szerzett Dr. Balázs András előadó, mert ezek nem pusztán szavak, hanem tények, amelyeknek kézzel fogható gyakorlati eredményei vannak.

A távozó előadó sokoldalú érdeklődését irodalmi életünk nyugtalan és zavaros állapotai sem kerültek ki. Tárgyilagosságát, irodalmi elvekben is hű és következetes magatartását bizonyítja, hogy a nemzeti hagyományokat istápoló irodalmi törekvéseket támogatta szellemi és anyagi téren. Ebben is népe igazi és hű gyermekeinek mutatkozott, mely nép mindig híres volt a hagyományok ápolásáról s mely bizonyára nem fog szélsőséges vagy éppen idegen irányzatok kedvéért a jövőben se feladni semmit abból, amin ősei nevelődtek. Ebben a kettős működési irányban mindig találkoztott a Magyar Nép szellemi törekvéseivel a távozó előadó, s meg va-

Dr. Balázs András.

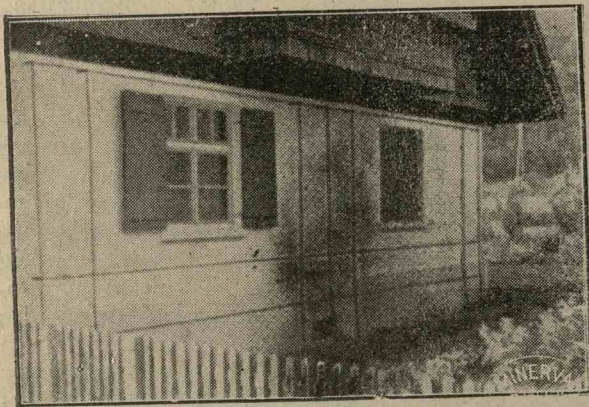
gyunk győződve róla, hogy nyugalombavonulása nem a semmit tevő pihenés napjait jelentené, hanem további munkát és érdeklődést, s hogy köztünk maradásával a megérdemelt nyugalom idején is megnyugtatólag és bátorítólag fog hatni az ő jelenléte a ránk váró további munkában és küzdelemben.

(dr.)

Kössük össze a szépet a hasznossal!

A mai viszonyok közt minden lehetőséget ki kell használnunk a jövedelmező termelési ágak felkarolására. Egyformán vonatkozik ez a termelési ágak minőségére és a terület helyes kihasználására. A nyugati államokban például a szántóföldi növénytermelés valóságos kertészkedéssé vált. Piacos növényekkel a legkisebb területet is nagyon gazdaságosan használják ki. Sőt a nyugati gazdák a terület kihasználásában a végletekig mennek. Gyümölcsösök beállítását úgy intézik, hogy a magastörzsű fákból álló telepítés fái közé törpetörzsű és alak vagy füzér fákat ültetnek. Legelőször a füzér alakú fák hoznak termést, azután a törpetörzsűek és legutóljára a magastörzsűek. Mikor aztán a magastörzsű fák megnöttek, a többi fákot kivágják. Előnye ennek a telepítési módnak, hogy a terület jóformán a telepítés első éveitől ki van használva, mert a füzér fák már 2—3 éves, a törpe fák 4—5 éves korukban teremnek. Ezután már a magastörzsűek is kezdenek teremni.

Kisebb udvarok, papilakok, iskolák falai, városi lakások kertjei is alkalmasok gyümölcs- és szőlőtermelésre. Az említett

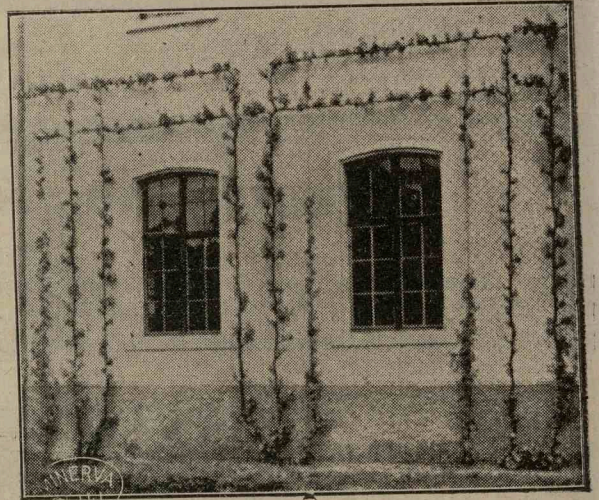

Sodrony-hálózat készítése a fal mellett.

helyek jövedelmező kihasználását rámarka kötözött füzér fákkal, elsősorban futószőlővel lehet biztosítani. A lakóházak és gazdasági épületek falain nevelt szőlő és gyümölcsfa még zordabb éghajlatú helyen is beérleli termését. Ilyen módon országrészünk hidegebb vidékein is meg lehet próbálni a kényesebb gyümölcsök és szőlő termelését. A nem északi fal mellett ugyanis a növény a hidegtől és a szelektől védve van, ezért a gyümölcsök gyorsan érnek be. A falak nappal sok meleget raktároznak fel és ezt éjjel kisugározzák. Fal mellett hidegebb vidékeken is lehet barackot, mandulát, birsalmát, szőlőt termelni. De ezek a fák és szőlőtövek megvédik a falat

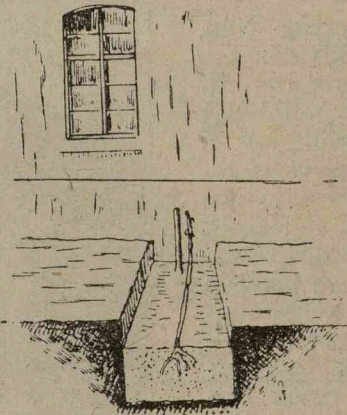
az időjárás káros hatásaitól és széppé teszik az udvart.

Képeinken a fal mellé ültetett szőlő nevelésének mozzanatait mutatjuk be. Lényegében ehhez hasonló a fal mellé ültetett

A lugas-szőlő helyes metszése és kötözése.

füzérfák nevelésének módja is. Legelőször is a fal mellett sodronyhálózatot készítünk. Lehetőleg déli, délkeleti vagy délnyugati falakat használjuk ki ilyen módon. Erre a célra alkalmas gyümölcsfaoltványokról és szőlőfajtákról minden jobb oltványtelep felvilágosítást tud adni.

Igy ültetjük a szőlőt a fal mellé.

A falak mellé úgynevezett lugas-szőlőket szoktak ültetni. Ezek nem kényes fajták és télen sem fagnak el. A fal mellett nevelt szőlőket ugyanis télire nem lehet elfedni. A direkttermők közül az úgynevezett „Izabella” fajtát ültetik leggyakrabban. Vannak azonban más fajták is. A szőlőtermesztési törvény udvarokon, falak mellé a direkttermő fajták ültetését is megengedi.

Törődjünk többet ifjainkkal!

„Hiresedünk, hiresedünk, szomoruan hiresedünk.“

Egy öreg pap kezdte így a prédikációját az egyik, verekedés alkalmával meggyilkolt falusi legény koporsójánál. Sajnos, de úgy van, hogy nagyon sok falu hiresedik meg ilyen szomorú esetből kifolyólag. Míg mindig arcomba szökik a vér a szégyentől s valami nagy szomorúságot érzek, valahányszor ilyeneket olvasok, vagy hallok: „A részeg legények borzalmas verekedést rendeztek... egyik társukat szíven szúrták... a gyilkosokat letartóztatták.“ Vagy „Egy bál alkalmával a legények összeverekedtek, halál szerencsére nem történt, de több legényt szállítottak be súlyos sebesüléssel a kórházba. Alig telik el nap a büntető törvényszéken, hogy ne tárgyalmának gyilkossági ügyeket. A vádlott és az áldozat sok esetben magyar legény, akit a pálinka és véreinek indulata gyilkosságba kergetett. Van olyan vádlott, aki 1–2 évet kap büntetésül, de olyan is akad, aki 8–10 éven belül sem tér vissza hozzánk. Így hiresednek szomoruan a duhajkodó, ittas, kötekedő, pofozkodó, bieszkázó falusi legények s velük együtt hiresedik a szülő s hiresedik a falu.

Azonban ez olyan szomorú tünete, olyan elítélendő szégyenfoltja ifjuságunk életének, ami előtt tovább is szemethunyni s azt elhallgatással takargatni nemcsak vétkes hazugság, de nagy könnyelműség is lenne önmagunkkal szemben.

Nem tartozunk azok közé, akik teljességgel elítélnék minden szórakozást és mulatozást, mert — úgy tartjuk — az ifjuságnak ezekre is szüksége van, azonban hangoztatjuk, hogy ezek *legyenek mindig tiszta örömet, nemes szórakozást nyújtó alkalmak* s hogy valóban azok lehessenek szükségesek, hogy ezekben az ifju-

ság mindig *csak józan fejjel* vegyen részt. Szomorú szórakozás és multság az, amelyik után vért, halált, letartóztatás, börtön marad. Fellobban az indulat, lány vagy nóta miatt, kés villan, vér froccsen s két fiatal élettel kevesebb. Két halott. Egyik testileg, a másik erkölcsileg.

Az ilyen szélsőséges kilengések pedig hathatósan figyelmeztetnek bennünket arra, hogy *törődjünk többet falusi ifjuságunkkal*.

Nem akarok most arról beszélni, hogy falusi ifjuságunk egy részének mennyire hiányos a nevelése, mennyire nem tudja fegyelmezni akarátát, nem tud uralkodni indulatain, mennyire nincs önuralma, milyen lobbanékony, elhatározásaiban hirtelen, cselekvésében meggondolatlan és vak. Azt azonban állítom, hogy ilyenre csaknem mindig a *korcsma, a pálinka hatása* alatt lesz, úgy, hogy *a baj forrása elsősorban az italban keresendő*.

S kérdelem, nem lehet másképpen? Hát nem tud a mi ifjuságunk józanon mulatni, ha mulat? Hát minden vizsályt, vagy összehozálkozást csak bieszkával, kaccorral lehet elintézni? Vagy olyan sokan vagyunk mi magyarok, hogy nyugodtan gyilkolhatják egymást a legények? Melyik nép legény ifjusága csinál még efélért? Hát csakugyan nem tudja ez az ifjuság magát fegyelmezni? Illik ez hozzánk a mi mai nehéz, szomorú életünkben és magunkra hagyatottságunkban? Hát kikkel fogunk békeségben élni, ha egymás közt sem tudunk megférni s egymást sem tudjuk megbecsülni?

És azért még sem az itélkezés, a szemrehányás, a vád szavával szólunk, hanem csak a testvér szeretetével, féltésével és aggodalmával. *Legyünk segítségére ifjuságunknak egy komolyabb élet kialakításában*. Törődjünk,

foglalkozunk többet falusi ifjuságunkkal. Szülők, tanítók, papok. Hibáikban, gyengeségeikben, bűneikben, kísértéseikben is nagyon szeretnünk, sok türelemmel mellettük állanunk, tanácsolni és nevelnünk kell őket, hisz a mieink, a véreink s ez a féltő szeretet nyilvánuljon meg egy, az ifjuságunk erkölcsi megújulásáért végzendő, szeretettől áthatott, határozott nevelői munkában.

A gyermekvédelem érdekében egyesületek szervezkednek s érnek el bámulatosan szép eredményeket, de mit ér a legnemesebb szándéku gyermekvédelmi mozgalom is, ha azt a gyermeket, akit talán csecsemő korában megmentettünk, felnővén, mint ifju magára hagyjuk, pártfogás, tanács, szeretet nélkül akkor, amikor a legnagyobb kísértések támadják, amikor életének legfontosabb időszakát éli, hiszen most dől el, mennyire tud majd józanéletű, hasznos, derék tagja lenni a társadalomnak.

Biztosítanunk kell az ifjuság nemesebb szórakozásának s hasznosabb időtöltésének lehetőségét is. Egyes országokban ugynevezett ifjusági otthonok gondoskodnak erről. Nálunk a legtöbb helyen a korcsmára s évenkénti 1–2 bábra van utalva teljesen az ifjuság, ha szórakozni akar. Amíg ezeket a kérdéseket meg nem oldjuk, addig ifjuságunk tovább halad mai útján.

De viszont, ahol az egyházak, szövetségek, tanítók, papok tusakodnak az ifjuság megmentéséért, ott a szülők is tartásuk szent kötelességüknek ezt a munkát egész lélekkel támogatni, amíg nem késő. Hiszen nem rossz, nem elzüllött ez az ifjuság, csak sok-sok szeretetre és türelmes nevelésre van szüksége — részünkről.

B. D.

Olvassátok a „Keleti Ujság“-ot!

Külföld.

A nemzetiek győzelme Spanyolországban. Két heti csend után hatalmas erővel indult meg Madrid körül a nemzeti felkelő csapatok támadása s olyan eredményeket ért el, hogy a kormány hivatalos jelentése is kénytelen volt elismerni azokat, bár azt is hozzátette, hogy a felkelőket tizezer főnyi olasz hadsereg segítette a győzelemhez, olasz tisztek és olasz tábornok vezérlete alatt. Az olasz segítséget egyformán tagadja az olasz kormány is s a nemzeti csapatok vezetősége is. Az utóbbi azzal magyarázza az utóbbi idők nyugalmát s az új támadás erejét és sikerét, hogy a Malaga elfoglalása után felszabadult csapatok csak most érkezhettek fel az észak hadszíntérre, mert az ott elfoglalt területen biztosítani kellett a rendet. Általában valószínűnek tartják, hogy a nemzeti csapatok közelebbről bevonulnak Madridba. A spanyol főváros teljes bekerítése már csak napok kérdése s megfigyelték, hogy a kormány sietve elszállítja a még szabad utvonalon a hadikészleteket, nehogy a nemzetiek kezébe kerüljenek. Madrid élelmezése a legnagyobb nehézségbe ütközik már s a kormány katonai erejének hanyatlását bizonyítja, hogy fegyverbe szállította Madridban a legfiatalabb korosztályokat.

Anglia a békéért. Az elkezdődött nagy fegyverkezés ellenére is az angol államférfiak állandóan hangoztatják, hogy Anglia a békéért dolgozik s ezt a célt szolgálja a fegyverkezés is. Ilyen tartalmu beszédet mondott Halifax igazságügyminiszter, Eden, a kiváló ifju külügy-

miniszter, valamint Lord Cecil is. Valahogy úgy is látszik, hogy ez az angol felfogás komoly és őszinte. Emellett szól, hogy nemcsak a polgári pártok helyeslik a kormány fegyverkezési munkatervét, hanem a nagy munkáspártok is.

Anglia különben teljes erejével készül a koronázásra s úgy tudják, hogy a koronázási ünnepek lezajlása után a kormányt át fogják szervezni. Baldwin, mostani miniszterelnök lemond s lordi rangot kap. Helyébe Neville Chamberlain mostani pénzügyminiszter fog lépni, aki kevés változtatással a mostani kormány tagjaiból alakítja meg kormányát. Az új kormány természetesen a réginek a nyomdokain fog haladni.

Ércfal keleten. Angliában nagy veszedelmet látnak a nagyon éles és nem enyhülő német-orosz ellentétben. Ezért azal a gondolattal foglalkoznak, hogy az összeütközés megakadályozására a két ország közé vasfüggönyt huzzanak. Tudva levő, hogy Németországnak s Oroszországnak nincs közös határvonala. Ezen a tényen alapszik a vasfüggöny angol terve. Ez a terv lényegében az, hogy a két ellenséges érületű állam között levő államokat a béke védelmére egységbe kell foglalni. Ez az egység volna az ércfal Németország és Oroszország között. Az angol diplomácia már hozzáfogott az ércfal összekovácsolásához.

Nemzeti ünnep Magyarországon. A magyar szabadság ünnepét, március 15-ikét hagyományos fénnel ünnepelték meg Magyarországon. — Diszgyűlések, ünnepek, diszlocádások keretében méltatták a nap jelentőségét. A magyar rádió az ünnep alkalmával ünnepi műsort szolgáltatott.

Riasztó hírek Magyarországról. Riasztó, de — szerencsére nem igazak. Annyira nem, hogy csak külföldön tudtak róluk, Magyarországon nem. A hírek szerint a magyar nyilas-keresztesek német biztatásra és német pénzzel államcsinyt akartak végrehajtani, hogy a hatalmat kezükbe kerítsék s Magyarországot — Németország mintájára — nemzeti-szociálista állammá szervezzék.

A híreket Darányi Kálmán miniszterelnök a képviselőházban rövid, de nagyon erélyes beszédben megcáfolta, kijelentve, hogy a kormány fenn fogja tartani Magyarország példás rendjét továbbra is s erre megvan az ereje. Élesen megcáfolta a hírt a német kormány is; az osztrák ujságok, budapesti tudósítók közvetlen tudomása alapján, megállapították, hogy Magyarországon teljes a rend és a nyugalom s ugyanez az angol ujságok megállapítása is.

Francia fegyverkezés. A francia kormány nagy belső kölcsönt kíván felvenni fegyverkezési munkatervének végrehajtására. Ezt Blum miniszterelnök nagy beszédben jelentette be az országgyűlésnek s egyuttal bejelentette azt is, hogy a kormány vissza kíván térni a szabad kereskedelemre s ebből a célból fokozatosan megszünteti a valuta-korlátozásokat. A beszédet nagy vita követte s a vita után képviselőház nagy többséggel bizalmat szavazott a kormánynak.

Közben pedig tovább folyik a fegyverkezés és épül Franciaország északi határvonalán, Belgium felé a hatalmas erődök sora.

Szerezzünk új előfizetőket!

Hogy élnek magyar testvéreink Csehszlovákiában?

— Ismertető levelek. —

Első levelemben röviden megírtam, hogy magyarságunk legnagyobb rétege a falu népe. Ezért kisebbségi életünk életbevágó fontosságú kérdése a népművelés. Az államfordulat után majdnem egy évtizedig mintha álomban éltünk volna, népünkkel alig-alig törődünk. 1925-ben alakult meg a Szlovenszkói Magyar Közművelődési Egyesület, melynek alapszabályait 1928-ban hagyták jóvá, de csak 1929-ben kezdte erőteljesebben szervezni fiókjait szlovenszkói magyar falvainkon.

Az egyesület alapvető célja a falu és a város magyar nemzeti irányu erkölcsi és szociális nevelése. Épülnek a kultúrházak, a falvak fillérei gyűlnek és ma már a legtöbb magyar faluban a templom, iskola és a szövetkezet mellett áll már a magyar művelődés háza is. Ahol gazdag volt a szövetkezet, ott maga épített hajlékot a magyar kultúrának, 10 év alatt 78 községben, ahol pedig nem volt szövetkezet, ott a falu maga hordta össze, hogy székelj szóval fejezzem ki magam: „kalákában“. A SZMKE-nek jelenleg mintegy 130 faluban van fiókja és már a városokban is virágzó szervezetek működnek. A központ Komáromban székel, igen bevált a központ szindarabkölesző munkája.

A csehszlovák törvényhozás első intézkedései közt találjuk a népművelés fejlesztéséről szóló törvényes intézkedéseket. Két 1919. évi törvény szól a népnevelésről, az egyik a helyi Közművelődési Bizottságok felállítását, a másik a községi közkönyvtárak kötelező létesítését rendelte el. A Közművelődési Bizottságok anyagi eszközeiről az önkormányzati testületek gondoskodnak (járások, községek) és ezt a nagyszerű közművelődési lehetőséget is csak a közelmúltban kezdte kihasználni a szlovenszkói magyarság, míg a csehek és a németek már kezdettől fogva élvezik ennek gyümölcseit. A Közművelődési Bizottságok ingyenes népművelő előadásokat rendeznek falvainkon. A községi közkönyvtárakról szóló törvény szigorúan előírja, hogy minden község köteles népkönyvtárakat berendezni. Eddig 620 szlovenszkói magyar községben létesült könyvtár, a könyvtárak könyvállománya 200.000 kötet. A magyar könyvtárak forgalma eléggé kielé-

gitő, 350.000 az évi átlagos könyvcseré, ami a mi magyar népünk könyvéhségét bizonyítja. Amint látjuk, a szlovenszkói magyar kisebbség a transzilvániai magyarsággal szemben ennél a pontnál sokkal előnyösebb helyzetben van, nekünk megvannak a lehetőségeink anyagilag is a közművelődés fejlesztésére.

Hatalmas szervezetté nőtt az utóbbi időben a Szlovenszkói Katolikus Ifjúsági Egyesület is, melynek kereken 250 faluban van már szervezete, nagy példányszámban megjelenő lapja, az *Ifjúságunk*.

Gazdasági egyesületeink mostanában kezdik meg szervező munkájukat. Gazdasági nevelés terén bizony még nagy hiányosságaink vannak, mindössze két magyar állami gazdasági iskolánk van (kétéves). Most indult meg egy érdekes kezdeményezés, megalakult a rimaszombati állami gazdasági iskola mellett a Magyar Parasztiskola Egyesület, melynek feladata, hogy téli gazdasági tanfolyamokat rendezzen gazdalfjak részére. Az első ilyen gazdasági iskola az idén már meg is nyílt. A gazdasági nevelést a rádió is magáévá tette és vásárnaponként 15 percet engedélyezett a magyar mezőgazdasági előadások céljaira a pozsonyi, besztercebányai és a kassai adóállomások hullámhosszán.

A közművelődési egyesületnek roppant fontos és érdekes kezdeményezése a vándorkönyvtárak létesítése. Öt mozgókönyvtárat indított utnak a kelet-szlovenszkói magyar falvakba, melyekben túlnyomórészt gazdasági szakkönyvek és a falusi foglalkozások szakirodalma foglal helyet. A mozgókönyvtárak fejlesztése a magyar kulturmunka jelentős állomása és a jövő egyik legszebb feladata lesz.

Röviden meg kell emlékezni a szlovenszkói magyar iskolák kérdéséről is, mert ez nagyban különbözik a transzilvániai magyar elemi oktatástól. Nálunk háromféle népiskola van, állami, felekezeti és községi. A különbség nem nagy a háromfajta iskola közt, *mindháromban tisztán magyarul folyik a tanítás, magyar tanítókkal*, a különbség csupán annyi, hogy az iskola dologi kiadásait az illetékes iskolafenntartó fedezi. A személyi kiadásokat (tanítói fizetések) teljesen egyfor-

mán az állampénztár fizeti. Az állami iskolák-nál is magyar nemzetiségű tanítók működnek. Összesen 847 népiskolánk, 1900 magyar tanítónk, 15 polgári iskolánk, 8 gimnáziumunk (ebből 7 állami, egy benedekrendi katolikus), 3 tanítóképzőnk, 1 ipariskolánk, 1 állami javítóintézetünk, 1 állami magyar siketnéma intézetünk és 2 állami gazdasági iskolánk van. A középiskolákban minden tantárgy tanítása (miként a többi iskolákban is), magyarul folyik, csupán heti 2—4 órában tanítják az államnyelvet. Az érettségi is teljesen magyar nyelven folyik az illető gimnáziumban és ritka a 10 százalékos bukás is.

A népművelés céljait szolgálják hetilapjaink, néhány szakfolyóiratunk és gazdasági szaklapunk is.

Azonban még az idén gyökeres változás várható népművelő szaksajtónk fejlődésében is: a *Hanza* szövetkezeti központ a közelmúltban két nyomdát vásárolt meg és e két nyomda hivatalos lesz a népművelés problémájának alapos megoldása. A *Hanza* szövetkezeti szaklapja, melyben külön melléklet a mezőgazdaság, jelenleg több mint 20.000 példányban hagyja el a sajtót és csaknem valamennyi délszlovéniai magyar asztalán megtalálhatjuk.

Általában leszögezhetjük, hogy anyagi eszközeink — és így népművelési lehetőségeink is — nagyobbak látszanak,

Azonban hosszú ideig paragon hevert úgyszólván minden, most kezdődik az ébredés korszaka, lázasan kezdjük kiépíteni mindazt, amit eddig elmulasztottunk, holott meg voltak rá a lehetőségeink. Ezért népművelésünk terén még nagy feladatok várnak ránk. *Hartos László.*

Belpolitikai hírek

Nem mondott le elnöki tisztjéről dr. gr. Bethlen György! A „Tempó” című budapesti újság hírt közölt, amely szerint dr. gr. Bethlen György, az Országos Magyar Párt elnöke lemondott volna elnöki tisztjéről. A hír a legvalószínűbb föltevést kockáztatja meg, mert szó sincs arról, hogy az Országos Magyar Párt vezetésében változás következne be. Az Országos Magyar Pártban az egység erősebb, mint valaha. Az egész hír nem egyéb önkényes kitalálásnál. A Magyar Párt belső életét egész rendszerét egyáltalában nem ismeri az, aki ilyen híreket terjeszt.

Melyik párt kerül kormányra?

A liberális párt három esztendő óta vezeti az ország ügyeit. Mindjárt a legelején súlyos válsággal kellett megküzdenie, mert a kormány elnökét, Ducát, politikai merénylők le-

lőtték. A román ellenzéki pártok körében a merénylet utáni időkben az volt a felfogás, hogy feltétlenül kormányválság fog bekövetkezni, mert a liberális párt Duca személye nélkül nem lesz olyan erős, hogy az ország ügyeit vezethetné. A találgatások azonban nem váltak be, mert a liberális párt Tatarescu személyében olyan kormányelnököt kapott, aki a legválságosabb helyzetekben is átmentette a pártot a bukás örvényén. Csupán a Titulescu lemondása által előidézett hullámokra és a spanyol fronton elesett román önkéntesek temetésén történt eseményekre és a diákvargásokra utalunk, amelyek alkalomával a Tatarescu kormány meg tudta tartani helyét.

Hónapokkal ezelőtt azt hirdették a Bucaresti-i ellenzéki politikusok, hogy Ófelsége azért nem menti fel Tatarescut a miniszterelnöki állás alól, mert egyetlen kormányzásra alkalmas párt sincs jelenleg Romániában. Vajjon a letelt négy-

esztendő után melyik pártnak adja át a liberális párt a helyét?

A jóslatok úgy mondják, hogy a nemzeti parasztpárt következik kormányzásra a liberális párt után. Valószínű tehát, hogy Mihalache személye fog megint előtérbe kerülni, bár az sem lehetetlen, hogy a nemzeti párt transzylvániai politikusai kerülnek tulsúlyra az új kormányban.

Elhalasztották a községi és megyei választásokat. Városokban és megyékben, ahol még most is interimár bizottságok működnek, március 25-ére kitűzték a közigazgatási választásokat. A választásokat miniszteri rendelettel elhalasztották.

Kiterjesztik és megszigorítják az ostromállapotot. Az ostromállapot meghosszabbító törvény nagyon szigorú intézkedéseket tartalmaz. Az új törvény értelmében több olyan büntetés és vétség kerül a hadbíróság hatáskörébe, amelyek eddig a polgári bíróság elé tartoztak. A vétségek és büntettek minőségé-

Hüléses betegségek

nél, rheuma, köszvény és idegfájdalmaknál a Togat-tabletták gyorsan és biztosan hatnak. Togat nagymértékben húgysavoldó és bakteriumölő, a baji közvetlenül gyökerében támadja meg! Több mint 7000 orvosi vélemény! Egy kísérlet meg fogja győzni! Kérjen kifejezetten Togat-t, nincs ennél jobb. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban 42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.

ben is szigorú az új törvény. Így például katonai bíróság elé kerülnek az orgazdák, a vallás-nyalázás, a halottgyalázás büntetesei. A hamis hírek terjesztői és a társadalmi rend ellen vétők felett is a hadbíróóság fog ezután ítélni.

A külügyminiszter felvilágosítása. Antonescu, külügyminiszter a képviselőház egyik ülésén válaszolt azokra a kérdésekre, amelyeket hozzá ellenzéki politikusok közelebbről a spanyol fronton elesett román önkéntesek temetésén történt események miatt intéztek. Antonescu kijelentette, hogy a külföldi követeknek a temetésen való részvételét nem lehet az ország ügyeibe való beavatkozásnak tekinteni, mert az ünepségnek nem volt politikai jellege. Beszéde végén a külügyminiszter kijelentette, hogy ezzel a bejelentéssel a kormány lezártnak tekinti az ügyet. Ez az elintézési mód biztosítja, hogy Románia és azok között az országok között, amelyeknek követei résztvettek a temetésen, tovább is barátságos marad a viszony.

Mihalache Maniu ellen. Vajda lapja különös hírt közöl Maniu és Mihalache viszonyáról. Azt írja, hogy Mihalache, a nemzeti parasztpárt elnöke kötelezettséget vállalt, hogy ha uralomra kerül, szükség esetén Maniut letartóztatja.

Az egyházi szinodus elfogadta a rendcsináló intézkedéseket. A görögkeleti egyház szinodusa gyűlést tartott. A gyűlésen Ia-

mandi, kultuszminiszter ismertette azokat a körülményeket, amelyek miatt a szinodus gyűlését össze kellett hívni. Kérte a szinodust, hogy az eltévelyedett lelkeseket térítse vissza az egyház hagyományaihoz. Az egyházi szinodus elfogadta a kultuszminiszter javaslatait s elhatározta, hogy rendet teremt a teológiaiakon.

Néhány szó a rheumásokhoz!
Ön talán már megkísérelt minden lehetőt anélkül, hogy kínzó fájdalmaitól megszabadult volna. De Önnek sincs oka a kétségbeesésre. Tegyen még ma egy kísérletet az azonnal ható, fájdalomcsillapító Togat-tablettákkal. Togat oldja a húgysavat, az emberi test ezen magatermelt, pusztító mérget. Nem kevesebb, mint 6000 orvos rendkívül elismerően nyilatkozott a Togat jó hatásáról.

Írógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek árában kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépéből nagy raktár.

„RAPID“

ÍRÓGÉPVÁLLALAT
CLUJ, STR. REGINA MARIA 33.

• Hírek •

Meghívták Öfelségét az angol király koronázására. A román királyi udvar meghívót kapott VII. György angol király koronázására. Öfelsége még nem döntött, hogy ki fogja a koronázáson a román királyi csatlódot képviselni.

Adót kell fizetni az új házak után is! A múltban épült új házak husz esztendő adómentességet élveztek oly módon, hogy az adómentesség az első tíz évben teljes volt, öt évig hetvenöt százalékos és öt évig ötven százalékos. A múlt évben hadfelszerelés céljára külön illetéket vetettek ki a tíz évesnél nem régebb házak után. Az új adótörvény még nagyobb terheket ró az új házak tulajdonosaira. Minden ház után, amely eddig adómentes volt, fizetni kell még ötvenezer lej jövedelemig hat, hetvenötezer lejig nyolc, százhuszonezezer leig tíz és százhuszonezezer lejen felül tizenkét százalékos adót.

Gyorsabbá teszik a postaszolgálatot. A közlekedésügyi miniszter bizottságot nevezett ki, hogy a posta szolgálat átszervezését tegye tanulmány tárgyává. A bizottság megkezdte munkáját és rövidesen hasznos javaslatokkal fog a kormány elé lépni. Hír szerint minden személy és gyorsvonaton lesznek postaládák és az összes vasuti állomásokon postát létesítenek. Az autóbuszokat bekapcsolják a postaforgalom le-

bonyolításába, hogy ezzel is gyorsabbá és pontosabbá tegyék a posta-szolgálatot.

A Sighet-i piarista rendházat az állam nevére iratta Ghibu. Mint közöltük, Ghibu tanár az Oradea-i premonteri szerzetesek ingatlan vagyonát az állam nevére iratta. Ghibu most újabb átírást hajtatott végre. A Sighet-i piarista rendházat és volt gimnáziumi épületet az állam nevére iratta át.

Elveszi az olasz állam a gyermektelen szülők hagyatékát. Az olasz kormány az agglegényadó bevezetése után elhatározta, hogy a gyermektelenül elhaló szülő után maradó örökségre száz százalékos illetéket vet ki. Ez az intézkedés gyakorlatban azt jelenti, hogy gyermektelenül elhaló szülők után maradó vagyon az olasz állam tulajdonába megy át.

Felborult az Oradea-i autóbusz. Az államvasut Oradea-i autóbusza Gilau községben felborult. Két utas súlyosan, kettő pedig könnyebben megsebesült. A vizsgálat során megállapították, hogy a szerencsétlenséget az okozta, hogy az autóbusz vezetője ittas volt.

Árvizek Magyarországon. Magyarországon több folyó és nagyobb patak megáradtak. Különösen a Tisza áradása okozott nagyobb károkat. Szolnok környékén több ezer hold területet öntött el az áradás.

Tojásszállító autó szerencsétlensége. Egy tojásszállító teherautó éppen akkor érkezett a Baia-Mare-i vasuti átjáróhoz, amikor arra közeledett a Cluj-i személyvonat. Két ember olyan szerencsésen esett ki, hogy kisebb sebesülés árán megmenekültek. A teherautón levő tojásárú azonban teljesen tönkrement.

A káromkodás ellen.

Az olasz hadseregben — amint annak idején megirtuk — szigoru büntetésben részesítik azokat, akik káromkodnak, vagy beszéd közben kétes értelmű kifejezéseket használnak. Egyik előfizetőnk ezzel kapcsolatban levelet intézett hozzánk és ebben elpanaszolja, hogy a magyar ember nemcsak akkor káromkodik, amikor mérgeződik, hanem sokszor még barátságos megszólítás képpen is káromkodást használ. Amint írja, a Maros mentén, ahol lakik, a nép a káromkodást nagyon megszokta.

Nemrégiben dolgai elintézésére hosszabb utat kellett meg-

tennie szekéren és amikor felvilágosításért fordult valakihez, nagyon sok esetben nem jótanácsot, hanem káromkodás volt a felelet. Lapunk előfizetője keserű szavakban panaszolja el, hogy a sok durva szó és káromkodás, amivel utjában találkozott, lelke mélyéig megrendítette és ezért fordul hozzánk, hogy a „Magyar Nép“ tekintélye útján hassunk oda, hogy a magyar emberek hagyjanak fel a káromkodás rossz szokásával.

Mi a nép vezetőihez és a szülőkhöz továbbítjuk a levélben közölt panaszokat. A rossz szokás ellen teljes erővel meg kell indítani a harcot.

Képkiallítás. Tóth István festőművész, lapunk munkatársa kiállítást rendez Benezedy Sándor, fiatal szobrászművészszel az Unitárius gimnáziumban, 1937 március 21—április 4-ig. A kiállítás nyitva van d. e. 10—1, d. u. 4—7. Belépés díjtalan. Ünnepélyes megnyitás március 21-én, fél 12 órakor. A kiállítás ismertetésére visszatérünk.

Háztartási tanfolyam Turdán. A Kath. Missio Turdai Szervezete március 15-én, fejezi be a Bányafürdő telepén szövészeti és főzési tanfolyamait. 1. rész, amikor megkezdődik a felsőruha szabászat és a főzés. 2. rész a diétás konyha különlegességek. A szabászati tanfolyamot vezeti Zenker Margit Oradea-ról, angol-francia nagy divatszalon tulajdonosnő. Ezen a tanfolyamon a tanítványok a modern női szabászatot könnyű módszerrel, tökéletesen elsajátíthatják.

Részvételi díj: a szabászati

tanfolyamra 800 Lei; a főzési tanfolyamra 750 Lei. A tanfolyamok tartanak március 15-től június 1-ig.

Teljes ellátás a bentlakásban havi 1000 Lei. Jelentkezni lehet Albert Arthurné titkárnál, (Turda Piata Mihai Viteazul No. 31.).

Feldöfte a tehén. A Salaj-megyei Sanislau községben Kerecsi György tehenét hajította haza a mezőről. A tehén közben Kerecsit olyan szerencsétlenül szurta meg szarvával, hogy azonnal meghalt.

Borzalmas rablógyilkosság Cateău-n. Ujfalvi Anna, Cateău-i földbirtokosnő kastélyába rablók hatoltak be. A rablók Ujfalvi Annát megölték, édesanyját és két alkalmazottját félholtra verték. A rablók ezután kirabolták a kastélyt. A csendőrség a nyomozás alapján a tetteseket letartóztatta. Alapos a gyanu, hogy a Cateău-i csendőrőrmeser is részes a bűntettben.

Halált okozott az ittasság.

Fekete Demeter Tautii-Magherus-i gazdálkodó ittas állapotban ment hazafelé. A megáradt patak pallóján megszédült és a vízbe zuhant. Az ár elragadta és az ittas gazdálkodó megfuladt.

Kiütéses tifusz Násaud megyében. Mica Ilva helység egyik fatelepén négy munkás kiütéses tifuszban megbetegedett. A hatóságok megtették az intézkedéseket, hogy a járvány terjedését megakadályozzák. A járvány valószínűleg Besszarábiából került Transsylvániába, mert ott csaknem állandóan vannak kiütéses tifuszban szenvedő betegek. A betegség ellen legbiztosabb védekezési szer a tisztaság. A kiütéses tifusz betegséget ugyanis a ruhatetű terjeszti.

Robbanás Bacău-ban. Bacău-ban katonák lőszeres ládákat raktak ki a vonatból. Munka közben egy láda lőszer felrobbant. A robbanás négy katonát megölt és kettőt megsebesített. A vasuti kocsit a robbanás darabokra szakította.

Lakodalmas menetet sodort el a kiáradt patak. A Târnava Mare megyei Bicus és Cobor községek közötti uton lakodalmas menet haladt. Egy megáradt patakon való átkelés alkalmával a két utolsó szekér alatt a hid leszakadt. A víz elsodorta a szekereket. Két ember a vízbe fulladt.

Felrobbant egy petróleumszállító hajó. A „Lukia” nevű görög petróleumszállító hajó a Földközi tengeren aknára futott. Az akna felrobbant és a hajón lévő gyúlékony anyagok óriási robbanást okoztak. A hajó személyzetéből huszonnégyen meghaltak.

Iskoláink figyelmébe.

A legújabb közoktatásügyi rendelkezések — amint tudjuk — előírják a fizikai kísérleti eszközök fokozottabb használatát és iskolai műhelyek létesítését úgy a közép-, mint az elemi iskolai oktatásban. Ezeknek beszerzése és a műhelyek felszerelése ma már az iskolák elsőrendű feladatai közé tartoznak. Ezen igényeket kedvező feltételek mellett, szakszerűen és a rendelkezéseknek megfelelő módon elégíti ki Nagy Aladár mérnök *electrotechnikai vállalata* („Electrolabor” ing. Nagy Aladár, Cluj, Calea Regele Carol II. No. 18.), akinek az iskolai hatóságok előtt bemutatott és elismert árjegyzékében szerepelnek a legkülönbözőbb fizikai eszközök a mechanika, hőtan, fénytán, mágnesség, elektromosság köréből, valamint az iskolai műhelyek felszereléséhez szükséges szerszámok. Ezekről díjmentesen szolgál árajánlattal. Ilyen és más technikai kérdésben, valamint házilag előállítható fizikai kísérleti eszközök elkészítésében, bármikor, díjtalanul készségesen ad felvilágosításokat iskoláinknak.

Vasuti szerencsétlenség az aradi állomáson. Az aradi állomásra befutó, Brad-i motoros vonat nekirohant a sineket lezáró acélbalknak. Az összeütközés következtében a motoros kocsi eleje teljesen összeroncslódott. A szerencsétlenségnek hat sebesült áldozata van.

Új könyv.**Első segély.**

Dr. Koleszár László, a kiváló sebész orvos évek óta érdemes munkát fejt ki az egészségügyi és orvosi kérdések népszerűsítése terén. „Első segély” címen megjelent izlées kiállítású könyvecskéje sok hasznos tanácsal és utmutatással szolgál hirtelen balesetek alkalmával. Dr. Koleszár László könnyen érthető módon írta meg utasításait és sok szép képpel tette könnyen érthetővé a baleseteknél alkalmazandó orvosi eljárásokat. A könyv kiváló szolgálatot tesz különösen falun, ahol nincs orvos. Kitűnően használhatják tornászok, cserkészek és kirándulók. A könyv ára 12 lej és a portókötség.

Jégsir Mount-Everest csúcán. Sir Eric Shipton angol kutató a Mont-Everestre vezetett expedíciót. 21.000 láb magasságban a tenger színe felett, behavazott sátorra és a hó alatt holttestre bukkant. Kiderült, hogy Wilson holttestét találták meg, ő egyedül akarta megmászni a hegy-óriást, de utközben megfagyott. Megtalálták naplóját is. Ami a naplóban van, arról közöl érdekes cikket a *Tolnai Világlapja*, amely még az angol koronázás előkészületeiről, a halál erejéről s Bayard lovag exhumálásáról közöl érdekesítő tudósításokat.

Ha sikert akar elérni,

hirdessen a

„MAGYAR NÉP”-ben!

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor
Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Nemcsak terményével fizet a gyümölcsfa!

Nagy fontossága van a fatenyésztésnek közegészségügyi szempontból is. Tudjuk, hogy a fák légzőszerve a levélzet. A levelek a levegőből úgynevezett széndioxydot szívnak föl, azt a napfény segítségével vegyileg felbontva, a fa részére szükséges szénét megtartják, míg az oxigént, mire a fának szüksége nincsen, kilehelik, vagyis visszaadják a levegőnek. Az ember és állatvilág életében ez pedig nagyon fontos, mert oxigén nélkül egy percig sem élhetnénk. Minél több fával vagyunk körülvéve, annál tisztább és egészségesebb a levegő, amit belélegzünk.

A fák természetüknél fogva a talajból felszívott vizet feldolgozva, a fölösleges részt leveleik által elpárologtatják és a levegőt párateltté teszik, ami aztán felhőkké egyesülve áldásos eső alakjában hull vissza a földre. Milyen fontos ez olyan vidéken, hol kevés erdő van! Ezek a vidékek, ha ültetnének gyümölcsfát, a tehetősebbek állítanának be gyümölcsösöket, nem lenne oly perzselő a nyári napsugár, mert a levegő éjszaka megtelne párával, a földön és növényeken vastag harnat képződne s azt pedig tudjuk, hogy míg a harnat föl nem szárad, nincsen oly ereje a napnak, mint azután. Fák rendszeres ültetésével segíthetnénk tehát valamit a növényzetben is, megóva azokat legalább a délelőtti forró nap perzselésétől. Házunk előtt, ha ut mellett lakunk, egy néhány fa felfogja az ut porát s így valósággal megszüri a levegőt. Mennyire gyönyörködteti az ember lelkét, ha a község tereit, a házak környékét és az országutak mentét szép gyümölcsfákkal beültetve látja s hogy mennyivel kellemesebb, elfáradva a fák üdítő árnyékában megpihenni, mint a forró napsütésben, azt mindenki tudja. Ha azután egy gyümölcs elfogyasztásával még szomjuságát is enyhítheti az ember, egészen felfrissülve folytathatja munkáját, az utas pedig utját.

Amint már említettem, a gyümölcs sok vitamint tartalmaz, melyre az orvosi tudomány megállapítása szerint az emberi szervezetnek nagy szüksége van. Aki tehát gyümölcsfát

ültet, nemcsak szép jövedelemhez jut általa, hanem kellőképpen gondozva és feldolgozva annak gyümölcsét, egész éven át el van látva családja a legizletesebb friss gyümölcssel s abból készült izzal, befőttel, aszalvánnyal stb. Rendszeresen fogyasztva a gyümölcsöt, igen sok betegséget előzhetünk meg, sőt némely betegségre meg éppen gyógyító hatással van. Ma a kis gyermeknek is már 5—6 hónapos korában adnak almát, illetve annak kicsavart levét.

A gyümölcsöt sokféle módon fel lehet dolgozni étkezési célra. Ültessünk be házunk körül minden kis helyet gyümölcsfával, hogy elláthassuk családunkat az étkezési szempontból is igen fontos gyümölcssel.

Benczédi Márton.
unitárius tanító.

Milyen gyógynövényeket gyűjtsünk az idén?

A mérges növények gyűjtésével a legnagyobb óvatossággal járjunk el. A gyermekeket oktassuk ki, hogy a munka alatt ne nyuljanak kezükkel a szemükhöz, szájukhoz vagy orrukhoz; a szedés után pedig mossák meg szappannal kezüket. Különösen figyelmükbe kell ajánlani, hogy a szedés alatt ne csipegessenek szedret, epret, vagy más gyümölcsöt, mert ekkor könnyen megmérgezhetik magukat és pár napi betegséget szerezhetnek. Mérges és nem mérges növényt egyszerre sohase szedjünk. A mérges növények hulladékait lehetőleg hagyjuk az erdőn vagy mezőn, de ott is tanácsos lapuval vagy földdel betakarni. Ha otthon is kerülne hulladék, úgy azt gondosan seperjük össze és ássuk el a kertbe, nehogy a gyermekek, vagy az állatok valamiképpen megmérgeződjenek tőle.

Nagy gondot kell fordítani a gyógynövények szárítására, mert csak a helyesen szárított növényi részben marad meg a hatóanyag és csak az ilyen árú raktározható el anélkül, hogy tünkre menne. A növények szárítását

Elkészült a Magyar-Alföld termékenyítési tervének terve. A magyar kormány évek óta foglalkozik a Magyar Alföld termékenyítési tervének gondolatával. Darányi miniszterelnök legutolsó kijelentéséből kitűnik, hogy a tervek teljesen elkészültek. A Magyar Alföldet erdőszítéssel, öntözőberendezéssel, lecsapolásokkal fogják értékesebbé tenni. A tervbevetett erdőszítések összes területe hét millió hektár lesz. Évente 25—30 ezer hektár fogna befásítani. A nagyarányú munkát nemcsak a mezőgazdálkodásra nézve jelent óriási értéket, hanem a munkálatok elvégzésénél nagyon sokféle iparág talál elhelyezési és foglalkoztatási lehetőséget.

Ingyenes méhészeti tanfolyamok. Országárszünk méhészeti egyesülete a folyó évben is rendez ingyenes méhészeti tanfolyamokat, miként a korábbi években. 1937-ben Clujon 2 tanfolyam rendezését vette tervbe az egyesület. Egyiket május 20-tól—29-ig, a másikat, szeptember 16-tól—25-ig. A 10 napos tanfolyam ingyenes, mindössze 100 lei beiratás díj fizetendő a méhésztársaság pénztárába Cluj, Str. Andrei Muresan 10. a jelentkezéssel egyidejűleg. A tanfolyamot csak az esetben rendez meg az egyesület, ha legalább 20 hallgató jelentkezik. Megfelelő számú jelentkező esetén külön kaptárkészítő tanfolyamot is rendez az egyesület, abból a célból, hogy a méhésztársaság megismerje a kaptár háziállat elkészítésének a módját. A kaptárkészítő tanfolyamon mindenki a saját anyagából a maga részére készíthet kaptárt. A tanfolyamra azok megkezdése előtt legalább 5 nappal a részvételi szándék bejelentendő.

Kaliforniai furcsaságok.

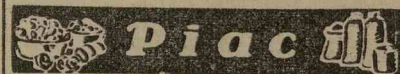
Almatermesztésben és egyben eredeti gondolatok kitermelésében Kalifornia vezet. A legújabb „találmány”, hogy a gyümölcsfák téli és nyári permetezése helyett védőszerrel megtöltött különleges puskagolyókat lőnek ki a fákra. Amikor a golyó az ágak közé esapódik, elrobban és a fa ágait elárasztja védőszerrel.

Az új „módszer” minden esetre remek szórakozás a vadászatot és jó tréfákat egyaránt kedvelő amerikaiaknak, gyakorlati jelentősége, éppen kaliforniai szaktudósok megállapítása szerint, a semmivel egyenértékű.

Marad tehát továbbra is az ártalmas rovarkártevőket és gombákat elpusztító *Libex-Universal* téli rügyfakadás előtti permetezés, melynek használatára és beszerzési módjára vonatkozólag minden érdeklődőnek felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

Ugyanitt nyerhető felvilágosítás a permetezőgépekre szerelhető sugármeghosszabbító, szabályozható szórófej beszerzése tárgyában is.

Ujra árulhatják poharanként szőlőbirtokosok saját termésű boraikat. A pénzügyminisztérium törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé a szeszgyedáruság módosításáról. Megint megfogják engedni, hogy a szőlőbirtokosok saját termésű boraikat poharanként is kimérhessék, mint az italmérők. Akik ezzel a joggal élni akarnak, külön engedélyt kell, hogy kérjenek.

Mozgalom a Salaj-megyei bortermelők körében. A bortermelésről szóló törvény végrehajtási utasítása felsorolja azokat a bortermelő helyeket, ahonnan külföldre lehet bort szállítani. A kimutatásban nem szerepel Salaj-megye. Ezért a Salaj-megyei szőlősgazdák mozgalmat kezdetek, hogy a kormány ismerje el Salaj-megyét is olyan borvidéknek, ahonnan külföldre lehet bort eladni.

Kérjen ingyen

szaktanácsot, hogy miképpen kezelje gyümölcsfáit és permetezze őket a leghatásosabb és legolcsóbb permetyaggal

a Libex-Universal-lal

Kiadóhivatalunk bárkit felvilágosít, hogy érdeklődésével hova forduljon.

A világpiacon olcsul a gabona!

A nemzetközi gabonapiac érdekes eseménye, hogy a gabona olcsul. A nemzetközi piacon különösen a buza ára olcsult meg. Az olcsulást azzal magyarázzák, hogy a Föld déli féltékén levő mezőgazdasági állomásokban most folyik az aratás és a termés jónak ígérkezik.

Drágulnak a fémek.

A réz, vas és horganyból készült ipari cikkek ára utóbbi időben sokat emelkedett. A tavaszi építkezés következtében a betonba használt vas ára is megrágult.

Piaci árak a Banat-ban.

Buza 400—405, kukorica 255, zab 300, takarmányárpa 320, sörárpa 280, muharmag 400, cirokmag 240, napraforgómag 340, tökmag 750—780, lucernamag 3400, lóheremag 2600 lei mázsánként.

Piaci árak Reghin-ben.

Buza 400, kukorica 250, zab 315 lei mázsánként.

Terményárak Satu-Mare-n.

Buza 400—410, rozs 370—380, kukorica 260—270, zab 280—290, napraforgómag 470—480 lej mázsánként.

Ipari rovat

Ingyen szállítják a kisiparosok gyártmányait a párisi világkiállításra.

A folyó évben megnyíló párisi világkiállításra Románia külön pavillont építtetett. Hogy méltóképpen legyen képviselve Románia ipara és a kiállítókat ne terhelje külön kiadás, az állam magára vállalta a párisi világkiállításra szánt gyártmányok szállítási díját. Bucurestiktől Párisig teljesen ingyen fog-

ják szállítani a kisiparosok készítményeit. Tekintettel arra, hogy a kiállítási díjat és a helypénzt is a román állam viseli, a kiállító kisiparosok ugyyszólván költségmentesen vehetnek részt a párisi világkiállításán. A részletekre vonatkozólag a kereskedelmi és iparkamarák adnak felvilágosítást.

Az iparágak háromnegyed része a földművelésügyi miniszter ellenőrzése alá kerül.

A kormány törvényt készített elő az iparágak ellenőrzéséről. A törvénytervezet szerint mindazok az iparágak, amelyek mezőgazdasági nyersanyagokat dolgoznak fel, a földművelésügyi miniszter hatásköre alá fognak tartozni. Minthogy az iparágak háromnegyed része növényi és állati nyerstermékeket dolgoz fel, így a legtöbb iparos a földművelésügyi minisztérium ellenőrzése alá kerül. Az új törvény a nyersanyagtermelők számára is súlyos büntetéseket helyez kilátásba, ha nem tartják be a velük kapcsolatban levő ipari intézménnyel kötött szerződéseket. A törvénytervezet ellen a gyáriparosok szövetsége tiltakozását jelentette be.

Szigorú intézkedés a kontárok ellen.

A munkaügyi miniszter a kontárok ellen tett intézkedését újból megszigorította. A rendelet szerint ezután azokat is szigorúan megbüntetik, akik kontárokkal dolgoztatnak, vagy kontár munkásnak adnak megbízást. A törvény intézkedik, hogy a megrendelőt büntessék meg és az általa adott anyagot kobozzák el. Adott esetben az olyan embert, aki kontárokkal dolgoztat, 30 napig terjedhető elzárással sújtják.

Az új törvénytervezet a kiskereskedőket sem kötelezi arra, hogy üzleti könyveket vezessenek.

Az új kereskedelmi törvénytervezet szerint, akik ipart, vagy kereskedelmet úgy folytatnak, hogy nem lépik túl a kézművesség kereteit, nem esnek a kereskedelmi könyvitel formságai alá. Ebből a rendelkezésből következik, hogy nemcsak a kisiparosok, hanem a kiskereskedők sem kell, hogy könyveket vezessenek és mentesítve vannak a cégbejegyzés kötelezettsége alól is.

Fodrászok tudománya.

Az új ipartörvény, mint ismeretes, az összes képesítéshez kötött iparokban segéd- és mestervizsga letételét követeli. Ennek igazolásul közzöljük, hogy például a fodrászoknak meg kell tanulniok a lovagi haj készítését, jártassággal kell birniok a bőrgyógyászatban és érteniök kell a bajuszfodorításhoz. Ezenkívül megkivánják a vizsgázó fodrászmesterektől, hogy értsenek a színházi arcfestészethez és az arcon való ráncuzáshoz. Mutatják ezek a feltételek, hogy a vizsgákon azt bukthatják el, akit akarnak.

Ki lesz a világ első képzőművésznöje? Az öt világérsz képzőművésznöinek Párisban és Newyorkban megrendezendő nagy versenyéről érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több, mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

Mulattató

Az akác.

Gonosz kezek kivágták az akácot,
Bár rajta kórság még parány se látszott.
Porban hevert a telt, virágos ág,
Lomha lábak kegyetlen' tapossák.
Dolgos méhek, virágait kik élték,
Bús búcsúzásul körül döngicsélték.
Elhunyt az illat, hulltak a virágok,
Kihült kehelyből több méz nem szivárgott,
Az ifjú ágak karja tört, halott,
Nem várja már az éltető napot,
A szerteömlő fényt és sugarat, —
A csonka törzs kiáltó seb maradt.

S jött a tavasz. A csonka törzs felett
Vékony ágon parányi levelek
Bújtak ki bátran és arany verőfény
Regett felettük, játszin szétömlővén.
Virgonc kis ág feküdt a nap tűzének,
Szűz sejtjein végig futott az élet,
Új törzs körül új méh döngicsélt,
S hajtásában az akác újra élt.

P. Jánossy Béla.

Kék pille.

Van méhesemben egy szalmadivány, oda szoktam leheverni és olvasgatni, vagy szenderegni. Mert olvasni is jó, meg aludni is jó. Mikor olvasok, úgy érzem, mintha egy másik embernek a lelke volna bennem és ez gyönyörűség; mikor pedig alszom, úgy érzem, mintha az én lelkem volna egy másik emberben és ez is gyönyörűség.

Csak üldögélek a szalmadivány sarkán, és a fejemet a kezemre támasztva, elmélázva nézem az ajtó elé ereszkedő diófa lombjain át a kertemet.

Micsoda sokadalma ez itt az életnek!

Nines a földön egy tenyérszerű térség, amelyen valami növény meg ne vetette volna a lábát. Ezernyi ezer rejtelmes élet emeli itt az ég felé a leveleit, meg a virágait. Táplálkoznak a földből. Isszák a harmatot. Várják a napot reggel, az éjjeli árnyékot este. Az ágak meg a levelek érintik, takarják, nézik egymást. A virágok ide-oda fordítják a fejüket;

hajladoznak, mint a susogó leányok. Egy lilaszínű bájos mákvirág, mintha valamit keresne a földön. Egy lilom, mintha a szilvafára nézne. És a borsóvirágok erre-arra hunyorgató mosolygó szemek. Mindezek között pedig ezernyi más élet rejtőzik: csigabigák, akik föl-fölágaskodnak egy-egy levélre: végigsétálnak a cukorborsó karóján és jobbra-balra guk kerözzák a kert világát. A rózsabokrokon gyöngye kis aranszemű levelészek halványzöld ruhákban. A ribizlibokrokon gömbölyű kis katicabogarak. Szanaszét meg ide-oda vitorlázó pillangók, akik életének uri mivolta abból is kitetszik, hogy soha egyenes irányban nem szállanak, hanem csak ötlet szerint ki, meg be egyik virágcsárdából a másikba és minden nap lerészegednek.

Mennyi élet!

És mindnek van gondolata, vágya, akarat, vidámsága, vagy szomorúsága. Mind családias életet él, szeretkezik, haragoskodik, dolgozik és alszik, épp úgy, mint az ember.

A méhes deszkáján egy kis nefelejesszínkék pillangó jelent meg. Ismerem ezt a pillangófélet. Mikor a nap már lehajlóban van, ott rajzanak az erdő tisztásain, meg a kaszátlan réteken, a láncvirág fehér pehelygolyói fölött. Néha egy-egy csoport összegomolyodik a virágok fölött és mint valami kék labda forog föl- és alá szállva a levegőben.

Mi ezeknek az életük?

Csupa gondtalanság, játék és vidámság.

A kis pillangóról Bozóki Ilonka jutott az eszembe, az én kis kékszemű, kékruhájú tanítványom. Ilonka is a mezőn él, a pitypangok, temondádfüvek, harangvirágok és kikericssek között, mert libapásztor. Kedves kis fehérarcu gyermek. Napestig dalol, meg röpköd a mezőn. A minap, hogy a köhídon megállottam, ott láttam őt a fű között. A fűzbokor árnyékában ül és egy bodzafadarabra öltögetett rongyokat. A fadarabból baba lesz, a rongyokból selyemviganó. Aztán a fadarabot odaszoritja ahhoz az együgyű kis szivéhez. Szereti. Mert a szivnek szeretnie kell, ha rongy, ha fadarab!

Csöndesen álltam ott, mégis megéreztem. Az ember megérzi hátulról is, ha nézik. Fölugrott és hozzám futott. Átölelte a két lábamat, én pedig megsimogattam.

— Tudok még mindent, — szölt a kezemet megfogva, — kérdezzen.

— Hát mondd meg, hogy miért teremtett léged a Jóisten?

És a kis leány az iskolai éneklő hangon felelte:

— Azért, hogy őt megismerjem, szeressem, neki szolgáljak és üdvözüljek.

A szeme szinte könnybe lábadt a boldogságtól, hogy nekem felelni tudott.

Aztán megmutatta a babáját.

A babához adtam egy piros selyempántlikát, ami a könnyemben hevert, meg kifaragtam a baba fejét.

Mondom, így eszembe jutott a kis Bozóki Ilonka, mikor a kékpillangó felém lebegett és leszállott egy rézszögére, éppen a macskám feje elé. A macskám ott aludt a napon. Szinte szétfolyva feküdt ott féloldalt, elnyujtva mind a négy lábát. Most azonban, hogy a pillangó odaröppent, megmozdult és az egyik lábával rákapott. Azután lomha mozdulattal visszavonta lábát; a szemeivel hunyorgott, megszagolta és tovább aludt.

A pillangó pedig ott maradt szétesett szárnyakkal, mint két kék virágszirom. Soha többé nem látja ez a virágok országát, nem mereng a napon az ő kis testvéreivel.

Volt.

Nincs.

Mi célja lehetett vele a teremtésnek, hogy életet adott neki, átdajkálta éveken keresztül a hernyó, meg a bábakoron, aztán pomlós kék bársonyszárnyakkal csinósította föl a virágok illatos világába tette lakónak s

végül egy nagyobb állat egyetlen vad mozdulatának engedte áldozatul.

Arra gondoltam, hogy megütöm a macskát.

De minek?

A természet gyilkossá nevelte s csupán bennem kiáltott föl az igazság hangja megtorlásért.

Szerencséje volt mégis a macskáknak, hogy a kertajtó megzördülése elfordította tőle a figyelmemet.

Ki jön?

Egy ünnepi ruhába öltözött, sovány kis paraszttasszony.

Egyenesen a méhes felé tart. Félrehárítja az utjába hajló almaágakat.

Most megismerem: Bozókiné, az Ilonka anyja. Sir. Temetést jelent?

— Ki halt meg lelkem?

— A kislányom.

— Ilonka?

— Az.

— Mi baja volt? Mi érte?

— Torokgyík.

Leült a deszkára és nagy fehér zsebkendőjébe takarta el az arcát.

A macskám már eltűnt onnan. Nekem mégis úgy rémlett, mintha a fák árnyékában egy másik hunyorgó szemű óriási fekete szellem-macska lebegne el, ahogy a ragadozók szoktak: lomhán és nesztelenül.

Gárdonyi Géza.

Apróságok • Adomák

Mért válnak tavasszal együgyűvé a növényevő vadállatok?

Vadászok, természetbarátok és gazdák megfigyelése szerint tavasszal, amikor a fű arjadni kezd, a növényevő vadállatok különös változáson mennek át: megfélemlenek a legszükségesebb óvatosságról. Nemcsak az emberek által lakott vidékeken, hanem legeldugottabb helyeken és egyvidékek vadonjában élő állatoknál is megállapítható.

A legújabb vizsgálatok szerint ez a szokatlan jelenség különös gondolatzavarok következménye. Az állat gondolkodásában beálló zavarokat pedig rendkívül érdekes élettani jelenség váltja ki. Az állatnak a téli száraz takarmányhoz szokott gyomra nem tud hirtelen berendezkedni a friss tavaszi eleségre. A zsenge fű és növényi részek teljesen kitöltik a gyomrot. A szervezet, hogy az emésztést biztosítsa, minden felesleges vérmennyiséget a gyomorhoz irányít. Ilyenformán az agyvelőhöz is kevesebb vér

jut és ez az oka annak, hogy az állat gondolkodásában zavarok állanak be.

A rendkívül érdekes magyarázat sok olyan tavaszi vadász- és állattörténetet magyaráz meg, amelyek előtt eddig érthetetlenül állottunk. Ezekután a szarvasok, őzek, zergék, nyulak és más növényevő állatok tavaszi bizalmosságát egyszerűen olyan élettani jelenségnek kell tekinteni, amelyik egy régi közmondás alakjában is ismeretes:

„A telt gyomor nem tanul szivesen.”

Világító autó.

Északamerikában autók festésénél kísérleteket folytatnak olyan festékekkel, amelyek éjszaka világítanak. A világító festékekkel festett autók sötétben ezer lépés távolságról láthatók. Remélik, hogy a világító festékekkel befestett autók sok szerencsétlenség keletkezését fogják megakadályozni.

A tyuktenyésztés csodája.

Egy amerikai baromfi-tenyésztő mindent elkövetett, hogy olyan tyukfajtát tudjon nemesíteni, amelynek egész teste fehér húsból áll. A rendes tenyésztési eljárásokkal a tervet nem sikerült megvalósítania. Erre a tenyésztő ibolyántuli besugárzást alkalmazott. Ez a kezelés csodálatos hatásnak bizonyult. Az ilyen módon kezelt baromfiak egész testén finom, fehérszínű hus van. Az amerikai tenyésztő most azon fáradozik, hogy a besugárzás útján előállított jó tulajdonságot állandósítsa.

Százéves a szedőgép.

A nyomdaipar legjelentősebb gépe, a szedőgép, most ünnepelte százéves évfordulóját. Érdemes feljegyezni, hogy az első szedőgépet Kliegel József, bajai mester készítette. A szedő-

gép nagy jelentőségét már abban a korban felismerték. Kliegel Józsefhez a kor legkimagaslóbb költői, Vörösmarty és Garay irtak dicsőítő verseket.

Új gyógymód a rák ellen.

Egy Majna-frankfurti egyetemi tanár új gyógymódot talált fel a rákbetegség gyógyítására. Nagyon erős röntgen besugárzást alkalmaz a beteg részekre. A besugárzás olyan hatásos, hogy a környező egészséges szövetrészek is gyulladásba jönnek és ezek a gyulladások megakadályozzák a rákos daganat továbbfejlődését. Így a daganat felszívódik. A kezelés után ugyan égési nyomok maradnak vissza, ez azonban tekintettel arra, hogy a főcél el van érve, nem sokat számít. A gyógykezelés egyelőre még kipróbálás alatt van, az orvosok azonban máris nagy jövőt jósólnak az új gyógymódnak.

Főtárgyalás.

Elnök: Mészáros János, maga azzal van vádolva, hogy a falu végén hatalmas pofont adott Sügér Péternek. Nem gondolja, hogy kissé messzire ment?

Vádlott: Tudom, hogy messzire mentem, nagyságos elnök ur. A pofont már a falu közepén is lekenhettem volna a panaszosnak.

Az öreg kéré.

— Marika, akar a feleségem lenni?

— Sajnálom, Péter bácsi, maga tulságosan öreg hozzám.

— Akkor másképpen teszem fel a kérdést: akarsz az özvegyem lenni?

Tanácsadó.

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. — Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadást fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. — Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

G. J. Sajnos, ebben a tekintetben a helyi hatóságoknak intézkedési joguk van. Minden esetre forduljanak a járási preturához és a primpretorral beszéljék meg sérelmüket. Meggyőződésünk, hogy kérelmüket kedvezően fogják elintézni. Amennyiben a pretura a kérés elintézése előtt elzárkóznék, úgy kérjük annak a meggyőződésekhez való felküldését.

Megjelent a **GAZDATUDOMÁNY** második kiadása.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című könyve előfizetőink számára 65 lei és 15 lei portó, összesen 80 lei. A könyv bolti ára egyébként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára tudjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalja magában a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekeztek tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet.

I. L. Lapunkhoz intézett levelére válaszolva tisztelettel értesítjük:

1. Az autót nem a hengerek után, hanem a súly után adóztatják. Mégpedig 1000 kg-mon alul évi adója 5000 lej, 1000 kg-mon felül 6000 lej, mely összeg fizethető ¼ évi részletekben.

2. Csak kizárólagosan rendőrségi vagy állami (katonai) egységek élveznek adókedvezményt.

3. A megvásárolt használt kocsni átírása a központi rendőrségnél az öszköltségek minden taxával együtt 2000 lej, újgépnél 1000 leivel több. Ezenkívül, ha az adója ki van fizetve úgy az átszáll az illető gép új tulajdonosára.

4. Ha a kocsni tulajdonosa a gépet leállítja, nem kell adót fizetni, de csak abban az esetben, ha az adóhivatalnál kijelenti gépét. Pld. minden gépnek az adóját ¼ évenként fizetik be. Erről kapnak egy adó-bélyeget, amit a gép üveg ablakára fel kell ragasztani, hogy állandóan a hatósági emberek felültudják vizsgálni. Ha a gépet leállítom, egy negyed évi használat után, akkor elmegyek a pénzügyigazgatósághoz és az adókönyvecskémet (permiszfiskált) bemutatom és egyttal kérem, hogy a gépet leállítottam ¼ vagy ½ évre és akkor a pénzügy a bejelentett időre a gépnek az adóját törli.

5. Magán személynek a soffór engedélye belekerül 5500 lejbe minden költséggel együtt, mely engedéllyel minden gépet hajthat úgy a sajátját mint a másét, de ezen engedéllyel soffór állást nem vállalhat. Ezen engedélyt amatőr vizsgának hívják. Amatőrvizsgánál csak jól kell tudni vezetni egy keveset kell érteni a géphez de főképpen jól kell tudni a közlekedési törvényeket. A hivatásos vagyis professzionista hajtási engedélyhez, amellyel soffór állást is lehet vállalni, ahhoz külön kell 6 hónapig dolgozni egy műhelybe, ahol teljesen ki kell tanulnia az autómotor szerkezetét, önállóan kell autót javítani, ami állami felügyelet alatt történik. Mikor ezeket mind tudja az öszszes törvényekkel együtt csak aztán jelentkezhet vizsgára, amit nagyon szigorúan vesznek.

6. Egy külső vagy belső guminak az élettartama 45.000 km. állandó használat mellett. Ha a gépet leállítjuk, akkor okvetlen a gumikat a gépről le kell szerelni, jól megtörölve fédervájszal bekenni úgy kívülről, mind belülről és hűvös pincébe elraktározni, úgy hogy a gummi ne tudjon kiszáradni. Ez esetben minden gyár 45.000 km-ig garantálja márkáját.

7. Elméleti tudás elsajátítására úgy professzionista, mint amatőr részére magyarul kiadásban olson a Minerva könyvkereskedés Strada Regina Maria I alatt lehet beszerezni. Ugyisint jókarban levő használt autókat jó gumikkal modern kivitelben kevés készpénz lefizetése mellett 18 hónapos hitelle 6 százalékos folyókamat mellett a legjutányosabb áron az Autocontinental Str. Avram Iancu 18. „Citroen“ garázsban lehet beszerezni, ahol nagy választék van, Cluj egyik legkomolyabb autóképviselete, melynek több fiókképviselete van.

B. I. A búza kiörlési százaléka-ra vonatkozó adatokat folyó évi március 4-i számunkban ismertettük, Kérésére röviden az alábbiakban foglaljuk össze.

1. A búza lehet 72–83 kg. száliterenként (hektóliter), amit a búza fajsúlyának neveznek. Minél nagyobb a fajsúly, annál jobb a lisztkihasználási lehetőség. Általános szabály szerint a búza fajsúlyánál kb. 2 kg. mal kevesebb a liszt. A korpamennyiség teljesen a malom felszerelésétől függ, ugyanígy a 0-ás liszt kiaknázása is. A korpa lehet az átlagos 78-as búzából 20–28 kg. is. A 0-ás liszt 15–30 kg. A vámmalmok rendszerint gyengébb felszereléssel bírnak, tehát kevesebb a fehér liszt, több a korpa. Van ezenkívül 100 kg.-onként 2 kg. porlási és párolgási apadás.

2. A vámoilési százalék bekeidőtől kezdve vidékenként változott 10–14% + 2% apadás között. A múlt év folyamán a vámmalmokra is újabb taxát vetettek ki, ami kg.-onként 25 banit tesz ki a liszt után. A 40–50 lej örlési díjból tehát felét vagy még enél is többet az államnak kell fizessenek a hadfelszerelési alapra. Nagyon kevés számú malom

emelte föl ennek dacára az örlési százalékot 1–2%-kal. Tehát a termelők kihasználásáról szó sem lehet.

3. A búza minőségét befolyásolhatja a benne levő idegen anyag mennyisége is. Van olyan búza, melyből a szokásos 1–3% idegen anyag helyett 15–20%-ot is ki kell választani, ami a lisztkiaknázás szempontjából nagy befolyással bír.

Ezeknek a sokféle ágazó kérdésnek a pontos ismerete nélkül a visszajáró liszt mennyiségét meghatározni nem lehet.

A „Gazdatudomány“ legközelebbi, új kiadásában az adatokat közölni fogjuk.

I. H. Hozzánk intézett szives soraira van szerencsénk a következőket válaszolni. A duppau zab vetőmagot Transsylvania több vidékén termelik. Minden termelési körülmény között nagyon beválk. A mag beszerezhető a Gazdasági Egyesület utján Cluj, Str. Andrei Muresan 10. szám. Tudomásunk szerint az Egyesületnél nagyon sokan jelentettek be eladó duppau zab vetőmagot.

I. K. Ha ősszel elültetett gyümölcsfái nincsenek szabályos sorokban, ezen könnyen lehet segíteni. Azokat a fákat, amelyek nem állanak jó helyen, szedje ki és ültesse át megfelelő helyre. Az átültetés semmit sem fog ártani a gyümölcsfáknak, mert nedvkeringsük még alig indult meg. Nagyon sok esetben az átültetés azt eredményezi, hogy a fa erőteljesebben kezd hajtani. Ezért szokták az olyan gyümölcsfákat átültetni, amelyek májusig nem kezdenek hajtani. Az átültetés alkalmával gondosan be kell tartani az ültetésre vonatkozó szabályokat.

G. F. A nyul által megrágott fákat addig is, amíg a tavasz folyamán áthidalással gyógyíthatja a sebeket, kenje be sebtappszal. Megfelel erre a célra kővér agyag és marhatrágya keveréke. Tehet az anyaghoz kevés hamut is.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

Sz. I. Jibau. B. J. Otelec. F. M. Corund. B. I. Chedea Mare. B. J. Bogata de Murás. G. J. Ineu. T. J. Hodod. G. D. Ruganesti.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Mindazon előfizetőinket, akik még hátralékban vannak, felszólítjuk, hogy az általunk kiküldött postautalvány felhasználásával küldjék be az ott feltüntetett összeget, mert lapunknak minden pénzre szüksége van, s akinek nagyobb hátraléka van, azok részére, ha nem gondoskodnak a hátralék beküldéséről kénytelenek leszünk a további lapküldést megszüntetni.

Azon újházasoknak, akiknek egy évvel ezelőtt indítottuk meg lapunkat, mint ingyen példányt, a lapküldést csak azon esetben folytatjuk, ha mind rendes előfizetők lépnek be hozzánk, mert egy évig ígértük az ingyen példányt s mivel újabb újházások is jelentkeznek, egy évnél tovább nem küldhetjük ingyen lapunkat senkinek sem.

K. L. Pápáuti. Levelét megkaptuk és az azokban foglaltakra van szerencsénk a következőket válaszolni. Amint már meggyőződhetett róla, terve eddig sem sikerült és nem remélhető, hogy ezután kísérletei sikerüljenek. Kár tehát próbálkozni levelezés útján kapcsolatot keresni ismeretlen emberekkel. A magyarpárti tagdíjat mindenki annál a tagozatnál fizeti, amelyikhez tartozik. Így Ön a tagdíjat fizesse a helyi tagozat pénztárosának, aki azt Öntől nyugta ellenében bevételezi. Sajnáljuk, hogy súlyos betegsége sok mindenben megakadályozza. Forduljon orvoshoz, hogy betegsége ne súlyosbodjék. A szivbajokat ma nagyon jól lehet gyógyítani.

T. Zs. ref. lelk. Batani Mic. Lapunk érdekében tett szolgálatára való tekintettel előfizetését 1936. dec. 31-ig elismertük.

K. S. Ludus. Külön jutalékokat Önnek a más által inkasszált összegből nem adhatunk.

F. J. Filia. Forduljon a következő cégekhez: Boér Gyula Alba Iulia, Str. N. Filipescu 18, Székely József Lugoj, Calea Reg. Ferd. 22, jud. Caras, Jordáky Lajos Cluj, Str. Hasdeu 47. sz. Válaszbélyeget mellékeljen.

S. J. Maia. A friz juhokról pár héttel ezelőtt irtunk a „Tanácsadó” rovatban. Ott pontos felvilágosítást talál.

R. A. Sanzieni. Lev. lapja értelmében a 150 lejű 1936. évre javára irtuk.

B. G. Santamaria. A friz juhok beszerzése ügyében forduljon a Bod-i cukorgyárhoz jud. Brasov, ahonnan kérdésére választ kap.

Cs. F. Jacobeni és N. G. Berghia. Csak annyit tudunk mi is, mint amennyit a hirdetésben közöltünk. Forduljanak levélileg a berlini céghez a felsorolt pontos címen. Magyarul is írhatnak. A füzetek csak a berlini Pasternaek cégnél kaphatók!

A következő bejövő pénzeket nyugtazzuk: B. B. Valea Scurta 150, T. L. Bachnea 150, M. M. Cămin 150, V. F. Finis 150, L. K. 150 (1936. évre, 80 lej Szemlének), E. J. Hondol 150 (a Szemlének a 60 lejes kedvezmény új előfizetőknek szól és csak egy évre), L. K. Chisineu Cris 150, Sz. M. Măreusa 150, V. I. Icafalău 150, D. M. Turia 75, ifj. B. F. Lázársti 155, dr. T. J. Sătmar 150, Sz. T. Breaza a naptárt 2-szor is elküldöttük, T. J. Ormenis 143 (r. 1936. dec. 31-ig), Sătmar-ról: W. J. 150, D. K. 85, I. Otthon 150, Kath. Egylet 150, S. A. 85, K. L. 70, K. E. Turda 150, B. S. Hodes 150, Cs. A. Hoghiz 305, N. J. Baiut 150, G. Isk. Aiud 230, Sz. F. Baiut 150, B. V. Someuta Mare 150, H. I. Arad-Gai 155, A. J. Cheveresul-Mare 150, M. B. Abucea 150, L. Á. Timisoara 150, V. B. Cubuleut 405, F. S. Lunca-Bradului 150, P. D. Târgoviste 155, B. B. V. Scurta 150, P. I. Turches 150, K. J. Boesig 450, S. J. Micula 500, T. K. Cuzdríoara 150, M. L. I. Coldău 150, S. G. Pădureni 300, lev. lap szerint könyvelve, T. I. Dej 150, D. S.-né Micesti de Camp. 160, Cs. J. Oprisanj 230, ebből 80 lej a M. Szemlének, T. M. Moorea 155, Sch. J. Jebel 155, N. L. Porumbeni Mari 90 lej.

Aprohirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Varrógépek, kerékpárok, gramofonok és ezek alkatrészeinek javítóműhelye. Pontos és gyors kiszolgálás. Baumgarten Géza, Târgu-Mureş. Str. Calarasilor No. 19.

Egy öreg református lelkészpár otthont nyújtana s mint családtagot tekintené egy jobb családból való árva leánynak, vagy egy sorsüldözött középkorú nőnek, ha rá van utalva, hogy így tartsa fenn magát. Cim a kiadóban.

Az Aita-Media-i (jud. Trei-scaune) „Hangya” Szövetkezet május 31-re szakképzett boltkezelőt keres. 1936. évi forgalom 954.000 lej volt. Pályázati és fizetési feltételek az Aiud-on megjelenő „Szövetkezés” 8. és 9. számaiban olvasható.

Mezőségi talajban és klímában nevelt 3 éves oltványok kaphatók Benczédi Márton faiskolájában Suatu, p. u. Mociu, jud. Cluj.

Eladó 100 q Stephani 71-es tavaszbúza q-ként 600 lejért Lázár Simon gazdaságában Oprisani jud. Turda.

Hangya Szövetkezet boltkezelői állásra 1937. május 10. belépéssel pályázatot hirdet. Érdeklődni lehet az igazgatóságnál. Ionesti, p. u. Sânpaui, jud. Odorheiu.

15–16 éves jobb megjelenésű, szerényigényű, ügyes, katolikus plébánián szülők melletti háztartási segítségként örökös otthont találhatna. Árva vagy néhány középiskolával rendelkezők előnyben. Leveleket „Szorgalmas” jelíggel a kiadóhivatal továbbítja.

Elfajult politizálás.

Bratu rektor.

Az ország közvéleményét nagyon megdöbbentette az a véres politikai merénylet, amelyet Jaşiban követtek el. Bratu rektor a nemzeti parasztpárt kormányzása idején játszott nagyobb szerepet. A véres merényletet diákok követték el.

A művelődés szolgálatában.

A világpolitikának feltűnő eseménye, hogy Mussolini meglátogatja azokat az afrikai gyarmatokat, amelyek régóta Olaszország birtokában vannak. A látogatásnak az a fő

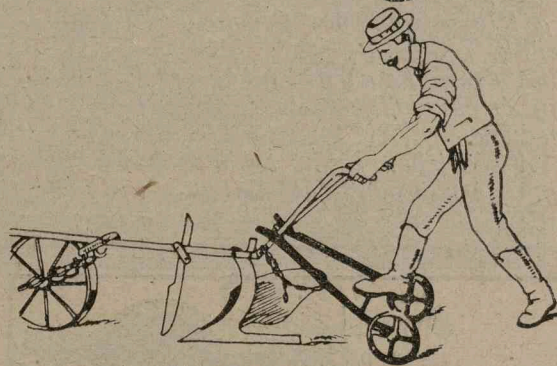
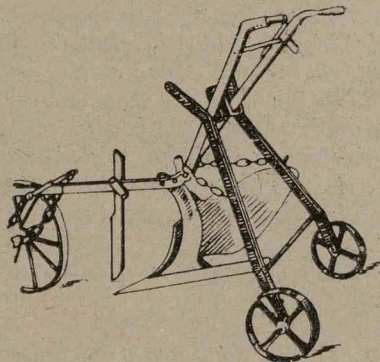
Az olasz orvosok ingyen gyógyítják a benszültöt betegeket. Képünk egy utcai fogorvos működését ábrázolja.

célja, hogy a helyszínén lássa és ellenőrizze az olasz kormányzás munkáját. Az bizonyos, hogy az olaszok sok üdvös intézkedéssel igyekeznek a gyarmati lakosság rokonérzését megnyerni. Képünk azt a jelenetet ábrázolja, hogy olasz orvos hogyan szedi rendbe utcai rendelőjében benszültöttek fogát.

Tanuld meg!

Ekeszállító taliga.

A „Magyar Nép“ egyik régebbi számában közöltük, hogy szigorúan megtiltották az ekének csúsztatással, vagy kabalával való szállítását. A tilalom a kövezett útra vonatkozik, de nagyon sok helyen érvényesítik a községi útra is. Annak idején képen áb-

rázoltuk a célszerű ekeszállító taliga alakját. Mai számunkban újabb szállító taligát mutatunk be. Ezt is könnyen el lehet készíteni házilag. Képeink megmutatják, hogyan kell az eke taligát alkalmazni.

Mire jó a só?

A só szerepe a háztartásban nem végződik el azzal, hogy ételek izesítésére használják. Igaz ugyan, hogy az emberre nézve legjelentősebb, a táplálkozásban betöltött szerepe: igazolja ezt, hogy a sószegény vidéken élő természeti népeknél történelmi erejű hatása van a só-hiánynak. Háborúk keletkeznek, népek pusztulnak el a sóért. A művelt népek történelmi fejlődésének is jelentős alkotó eleme volt a só. Gazdasági kapcsolatok,

Elmúlt a kurta farsang,
De vig nóta gyakran harsant
És a nagy böjt kezdetével
Múlass most a Magyar Néppel.

Kereskedelmi utak létesültek a só körül. Az országhatárok évezredek változásaira is rányomta bélyegét a só.

Elsőrendű szükségleti cikk volta mellett nagyot sokféle módon használják fel az iparban és a háztartásban. Felhasználási módjai közül az alábbiakban közlünk néhány kevésbé ismertel.

Ha a fehérenemű kékítő vizébe sót teszünk, a fehérenemű állás közben nem sárgul meg.

A petróleumlámpák jobban égnek, ha a tele petróleumos üvegbe késhegynyi sót teszünk.

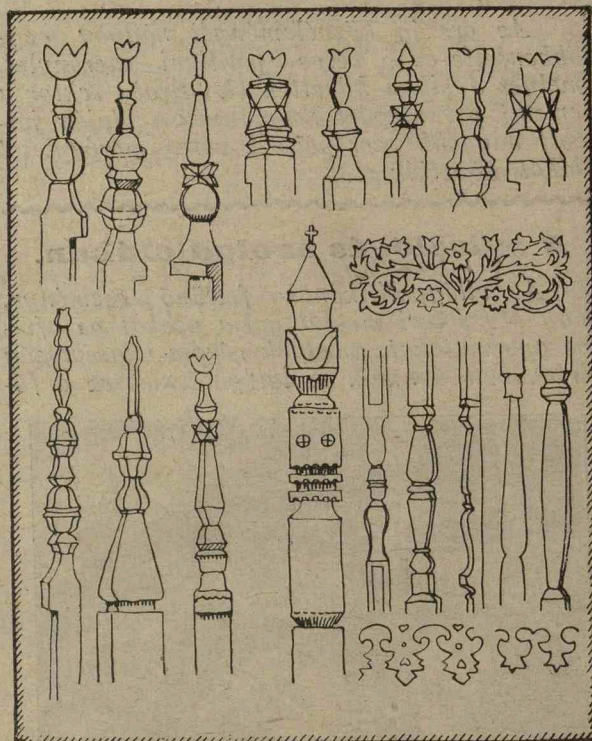
A megfagyott tojások anélkül, hogy értékükből veszítenének, sósvízben felengednek.

A sósvízben főzött tojás héja nem reped meg. Ez a tapasztalat különösen a húsvéti, hímestojás főzésénél értékesíthető haszonnal.

- Én csak azt hiszem, amit látok.
- Láttá-e már kend a saját eszét?
- Nem én.
- No látja, akkor ne is higgyen kend abban, hogy van esze.

A magyar díszítés alapformái.

Székely „ügyeskedések“-ből mutatunk be egy néhányat. A fafaragás nagymesterei a székelyek akár kopjafát, akár gerenda alátámasztó oszlopokat, vagy díszítéseket készítenek a ház valamelyes részére. Valamennyiből bemutatunk néhány szemléltető és jellegzetes példát.

Olvassátok a Magyar Néppel.

Kiadja a „Magyar Néppel“ kiadóbizottsága, Minerva Rt. Cluj, Str. Baron L. Pop 5. 2648.